

NÁZEV AKCE	Stanovisko SP ČR k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se vytváří rámec pro prověřování přímých zahraničních investic do Evropské unie
DATUM ZVEŘEJNĚNÍ	30. listopadu 2017
KONTAKTNÍ OSOBA	Pavel Fára, Diana Blažková
TELEFON	225 279 405, 225 279 407
E-MAIL	pfara@spcr.cz , dblazkova@spcr.cz

Politický kontext:

V diskusním dokumentu ze dne 10. května 2017 o využití potenciálu globalizace Komise vyjadřuje rostoucí obavy z toho, že strategické evropské společnosti v oblasti klíčových technologií jsou v rostoucí míře skupovány zahraničními investory, kteří navíc často nemají transparentní strukturu a jejich zájmy nemusí být jen čistě obchodní. Tyto obavy vyvolaly diskusi o tom, zda je stávající regulační rámec vhodný a dostatečný. Evropský parlament Komisi vyzval, aby spolu s členskými státy sledovala přímé zahraniční investice třetích zemí do evropských strategických odvětví, infrastruktury a technologií klíčových pro budoucí vývoj, konkurenceschopnost a bezpečnost.

V projevu o stavu Unie v roce 2017 zaznělo, že v některých případech může zahraniční investor usilovat o strategická aktiva, umožňující řídit nebo ovlivňovat evropské podniky, jejichž činnost je kriticky důležitá pro naši bezpečnost a veřejný pořádek. Spadá sem činnost spojená s provozem nebo poskytováním kritických technologií, infrastruktury, vstupů do další výroby, nebo citlivých informací. Zvláště akvizice takové firmy státem vlastněnou nebo ovládanou zahraniční společností může způsobit, že tato třetí země bude v dané strategické oblasti působit na úkor technologického rozvoje EU a může také ohrozit bezpečnost nebo veřejný pořádek. Zároveň je třeba vzít v úvahu, že v řadě zemí jsou akvizice a investice ze strany evropských firem – a to nejen ve strategických odvětvích – předmětem přezkumů a schvalování ze strany státních či jiných orgánů. Evropské firmy jsou tak v nevýhodě.

Evropská komise tedy předložila 13. září návrh legislativního textu, jehož cílem je vznik evropského rámce pro prověřování přímých zahraničních investic s ohledem na výše popsané hrozby. Fakticky sice nenařizuje státům, které monitorovací mechanismus nemají (*12 již má*), aby ho vytvořily, ale Evropská komise požaduje informace v míře, ve které je jiným způsobem stát zřejmě nezíská.

Obecně k návrhu nařízení:

SP ČR oceňuje, že se Komise (EK) věnuje otázce investičního prostředí a uvědomuje si význam přímých zahraničních investic (FDI), které představují velmi důležitý prvek současné globalizované ekonomiky. EU se může pochlubit jedním z nejotevřenějších investičních režimů na světě, což ale právě dle EK přináší i výzvy a možná rizika. Kladně lze hodnotit fakt, že FDI zůstávají v rukou členských států a návrh se týká jen otázek bezpečnosti a veřejného pořádku.

Z pohledu byznysu přináší však návrh řadu rizik. Pokud mechanismus vznikne, je třeba zajistit, aby neohrozil otevřenost EU jako investičního prostředí, byl nediskriminační, respektoval proporcionalitu, transparentnost a nebyl v rozporu s mezinárodními závazky a pravidly vnitřního trhu. Samostatnou kapitolou je pak slučitelnost s obchodními dohodami, které EU uzavírá se třetími zeměmi. Určitou hrozbou je i růst administrativní zátěže, kdy stát bude dotazovat firmy v případech, kde nedokáže svou povinnost reportovat, splnit jinak.

Připomínky k návrhu, možná konkrétní rizika:

Hlavní rizika:

- nejasné definice bezpečnosti, veřejného pořádku, kritických infrastruktur a kritických technologií,
- nejasnost ohledně zahájení prověřování ze strany Evropské komise, pokud členský stát nemá vnitrostátní přezkumný mechanismus,
- riziko pomalejší realizace investic a vyvolávání sporů mezi jednotlivými státy EU, které si často v lákání investorů konkurují,
- možné zvýšení státních zásahů do rozhodování firem,
- možné selhání ochrany citlivých dat spojené s jejich únikem do rukou konkurentů,
- možný vznik prostoru pro korupční jednání,
- neporovnatelnost jednotlivých vnitrostátních prověřovacích mechanismů, nejednotné fungování kontaktních míst, administrativní zátěž,
- možná hrozba zneužití mechanismu k posilování neopodstatněného protekcionismu.

Připomínky k návrhu:

Je třeba velmi přesně definovat odvětví, kterých se opatření má týkat a brát v úvahu, že se technologie a jejich význam v čase čím dál rychleji mění. **Zneužitelnost mechanismu by se omezila také tím, že by se návrh nevztahoval na investice bez rozlišení jejich objemu.** Možnost, aby se jeden stát vyjadřoval k investici v druhém členském státu, bez ohledu na její velikost, zvyšuje riziko tohoto zneužití.

EU a její členové nesmí omezováním investičních toků snížit svoji konkurenceschopnost a podvázat příliv kapitálu. Jedná se o citlivý problém, postavený na hledání rovnováhy mezi volným pohybem kapitálových prostředků a zachováním práva státu oprávněně regulovat za účelem důvodné ochrany vlastní bezpečnosti. Zároveň jsme toho názoru, že je třeba usilovat o reciprocitu v podmínkách pro zahraniční investory mezi EU a třetími zeměmi tak, aby evropské firmy měly rovné podmínky v přístupu na trh ve strategických i jiných odvětvích.

Zdůrazňujeme nutnost respektování klíčových principů, kterými jsou transparentnost a předvídatelnost opatření, proporcionalita odpovídající povaze chráněného veřejného zájmu a princip odpovědnosti a dohledu, který bude bránit snadnému zneužití mechanismu.

Významné světové ekonomiky, uvnitř i mimo EU, takovým mechanismem již mnohdy disponují. Jedná se například o legislativní úpravy v Německu, nebo Rusku. Doporučujeme mimo jiné zkoumat a zužitkovat

zkušenosti z fungování takových úprav, například v oblasti definic odvětví a chráněných zájmů, a vyhnout se tak případným dalším problémům.

Svaz průmyslu a dopravy ČR bude problematiku podrobně dále sledovat s cílem eliminovat, nebo významně omezit uvedená rizika.